

ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Пізняк Т.І., к.е.н., доцент кафедри економіки
Сумський національний аграрний університет

На сьогодні явище конкуренції є одним із найважливіших факторів розвитку сучасного ринку. Тобто положення будь-якого підприємства визначається рівнем його конкурентоспроможності та здатності виробляти та збувати продукцію, яка за ціновими і неціновими характеристиками більш приваблива для споживачів, ніж продукція їх конкурентів [1, 4].

Проблема забезпечення конкурентоспроможності сільськогосподарських підприємств має глобальний характер, оскільки, з одного боку, визначає стан економічної і соціальної політики країни, з іншого - захищає інтереси споживачів. Сучасний стан економіки України являє собою до кінця несформоване конкурентне середовище, де безпосередньо існує та має свій вплив конкуренція як вітчизняних, так і іноземних підприємств. Є цілком очевидним той факт, що іноземні виробники сільськогосподарської продукції є більш конкурентоспроможні, ніж українські. Удосконалення механізмів підвищення конкурентоспроможності вітчизняного агросектора є проблемою відносно новою, проте досить важливою [2].

Рівень конкурентоспроможності агропідприємства прямо пропорційно впливає на рівень соціального рівня життя працівників цього підприємства, та громадян України або інших країн (за умов експорту продукції) загалом. Тобто якщо виробник виготовляє якісну продукцію за таку ціну, яка задовольняє попит покупців, то звичайно ця продукція буде триматися на ринку досить довго. І саме в цьому випадку явище конкуренції відіграє найважливішу роль, щодо якості та цін виробників. Очевидно те, що в високо конкурентоспроможному ринку покупці є найбільш задоволені відношенням ціни та якості. Вирішення проблеми підвищення конкурентоспроможності стимулює розвиток науки й техніки, сприяє міжнародній співпраці та підвищенню ефективності сільськогосподарських підприємств.

Відсутність цілісного, обґрунтованого бачення щодо удосконалення механізмів підвищення конкурентоспроможності агросектора, яке враховувало б вітчизняну специфіку, заважає сільськогосподарським підприємствам виживати та досягати успіху в складних умовах ринкової економіки. В останні роки аграрна сфера пережила складний реорганізаційний процес, що зумовило появу нових малих та надзвичайно великих агропідприємств [3].

Рівень конкурентоспроможності сільськогосподарських підприємств залежить від характеру впливу зовнішнього соціально-економічного середовища, головними чинниками якого є : існуюча неефективна структура власності на землю і організаційно-правові форми аграрного землекористування не дозволяють ефективно запроваджувати інновації; низький рівень вертикальної і горизонтальної інтегрованості сільськогосподарських підприємств не дає можливості побудувати діючу наскрізну систему управління якістю продукції – від виробництва сировини до готової продукції, забезпечити залучення інвестицій і інновацій шляхом включення фінансових установ до інтеграційних об'єднань; незадовільне матеріально-технічне забезпечення, відстала механізація та автоматизація, які відображають відсталість вітчизняного сільськогосподарського машинобудування, суттєво знижує можливості інтенсифікації аграрного виробництва і якість продукції; деградація демографічно-відтворювального потенціалу села поряд з негативними міграційними процесами, які ведуть до скорочення чисельності сільського населення.

Стратегічними цілями удосконалення механізмів підвищення конкурентоспроможності сільськогосподарських підприємств повинні стати: орієнтація на прибуток і рентабельність (показники темпів росту прибутку, виручки від реалізації продукції, рівня рентабельності продаж, активів, власного капіталу тощо); орієнтація на ліквідність та платоспроможність (дотримання нормативних значень показників ліквідності, покриття, чистого оборотного капіталу тощо); орієнтація на грошові потоки (рентабельність грошових потоків, рівень операційного чистого грошового потоку); орієнтація на зростання вартості.

Література:

1. Гохберг О. Ю. Конкурентоспроможність бізнесу: теоретико-методологічні основи аналізу / О. Ю. Гохберг // Вісник Львівської державної фінансової академії. – 2010. – № 18. – С. 50–57.
2. Гудзь О.Є., Степасюк О.С. Сучасний вимір конкурентоспроможності аграрної сфери: виклики та перспективи // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України / Серія „Економіка, аграрний менеджмент та бізнес” / Редкол.: Д.О. Мельничук (відп.ред.) та ін. – К.: ВЦ НУБіПУ, 2010. – Вип. 154 Частина 2 – 342 с. – С. 81 – 87.
3. Дмитренко Н.М. Конкурентоспроможність переробних підприємств малого бізнесу в АПК: Автореф. дис. канд. екон. наук. – Дніпропетровськ: ДДАУ, 2008.- С.6.
4. Іванюта .В.Ф. Теоретико-методологічні підходи формування конкурентоспроможності / В.Ф. Іванюта // Агроінком – 2008 – № 1-2. – С. 97-101.